

Munchenas Trečiadienis, 1946.X.16 d. /III metai/ Nr. 241 /278/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Užsienių reikalų ministrai susitarė galutinai taikos sutarčių projektus perduoti lapkričio 4 d. Naujorke. Be to, numatoma apvarstyti ir Vokietijos taikos sutarties problemas lapkričio 20 d.

Suomijos taikos sutarties projektas priimtas. Ginčų sukėlė vakarinų sąjungininkų reikalavimas lygių oro susisiekimą teisių viršum Suomijos teritorijos ir lygių prekybinių teisių su kitomis valstybėmis. Vis dėlto šios klauzulės buvo priimtos prieš sovietų bloko balsus.

Bendrai kalbėdamas apie Taikos Kongreso darbus, Molotovas daug priekaištų padarė vakarų valstybėms. Jos esą nesilaikiusios 4 ministrų padarytų susitarimų ir pažeidusios mažųjų valstybių teises.

Antradienio vakarą įvyksta paskutinis formalinis Taikos Kongreso posėdis.

Gen. Eisenhoweris Munchene

Munchenas. JAV vyriausiojo štabo viršininkas gen. Dwight Eisenhoweris, lydimas gen. Joe Narney ir kitų aukštų karininkų, pirmadienį aplankė Muncheną. Būdamas Munchene, inspektavo karinius dalinius, įstaigas, eksporto parodą ir dvi DP stovyklas. Gen. Eisenhoweriui ir jo žmonai labai patiko Bavarijos eksporto paroda. Išvietovintų asmenų stovyklose gen. Eisenhowerį labai entuziastingai pasitiko vaikai, moterys, vyrai ir seniai.

Gen. Dwight Eisenhoweris atrodo gerai. Spalio 13 dieną, praėjus 2 savaitėms po jo lankymosi Didž. Britanijoje, netikėtai jis vėl atskrido į Frankfurtą ir tuojau pradėjo nuodugniai susipažinti su kariuomenės ir karinės valdžios veikla.

Eisenhoweris atskrido visa diena anksčiau, kaip buvo nustatyta. Rheino-Maino aerodrome jį pasitiko gen. Mac Narney ir tūkstančiai amerikiečių karių, kurie, kažin kokių būdu sužinoję apie netikėtą Eisenhowerio atvykimą, susirinko

aerodrome. Rheino-Maino aerodrome Eisenhoweris davė trumpą pasikalbėjimą laikraštininkams. Jis pareiškė, kad jis savo kelionę į Viena buvo atidėjęs, nes gen. Mac Cawko nebuvo Austrijoje. Jis ir dabar dar tebėra JAV, nes gydosi ausis. Eisenhoweris pareiškė, kad jis vis dėlto ruošiasi aplankyti okupacinę amerikiečių kariuomenę Salcburge.

Dar tikrai nėra žinoma, ar Eisenhoweris išvyks iš Europos prieš spalio 17 dieną, kaip kad buvo nustatyta. Gen. Eisenhoweris pareiškė: „Aš noriu pasikalbėti su visais daliniais, ir stengsiuos, kiek tik bus įmanoma, tai įvykdyti“. Drauge su juo atvyko jo žmona ir sūnus, kapitonas John Eisenhoweris. Kaip visuomet, taip ir dabar, Eisenhoweris paprastumas ir nuoširdumas sužavėjo visus karinius. Jis šnekėjo be jokių ceremonijų su kiekvienu grandiniu ir jų šeimos nariais. Jauna kareivė Wilsona Eisenhoweris paklausė: „Kiek tau metų, sūnau?“ Kai Wilsonas susigėdęs atsakė, kad esąs 19 metų amžiaus, Eisenhoweris nušypsavo ir pridūrė: „Ar tikrai tu truputį nepadidinai savo metų, kad patektum į armiją?“. (bazės)

JAV karo laivynas ruošia Aleutų salose ir Guame

Pearl Harbor /AP/. JAV karo laivynas pranešė spaudos atstovams Pearl Harbore, kad pagal naująją laivyno politiką Ramiajame Vandenyno laivynui reikia stiprių bazių Aleutų salose, prie Sibiro ir taip pat 3.000 mylių plotę į vakarus iki Guamo salos. Šio naujojo karo laivyno politiko neskolbė admirolas Towers, Ramiojo Vandenyno laivyno vadas. Jis neseniai tuo klausimu tarėsi su Trumana ir aukštais karo laivyno pareigūnais.

Admirolas Towers pareiškė, kad Guamo sala, esanti 3.318 mylių į vakarus nuo Pearl Harbore, turi būti paversta lygiai tokia pat

svarbia strategine baze, kaip kad Pearl Harboras, ir tapti JAV laivyno galingumo simboliu Ramiajame Vandenynė. Admirolas sako, kad pagal naują politiką JAV turi išteigti nuolatines laivų bazines Aliaskoje, Aleutų salose, Havajuose ir Marianų salyne, kuriam priklauso ir Guamo sala. Admirolas Towers pridūrė: yra aišku, kad Ramiajame Vandenynė greitiesniam laivų ir lėktuvų telkiniui reikia išplėsti bazines už Pearl Harborą.

Admirolas pareiškė, kad jis kalbėjęs tuo reikalu su admirolu Nimitzu, jūrų karo operacijų viršininku, kuris sutiko su jo pasiūlymais pergrupuoti karo laivyną Ramiajame Vandenynė. Admirolas Towers atsisakė pasakyti, kur naujoji karo bazė Aleutuose bus statoma, bet manoma, kad ji bus apie Aleutų salų centrą, t. y. vakarus nuo Aliaskos ir rytus nuo didelės laivyno bazės Dutch Harbor.

Trumpos žinios

- Berlynas. Sąj. Kontrolės Taryba nutarė daugiau laisvės suteikti vokiečių spaudai. Dabar ji galės laisvai diskutuoti vidaus problemas ir spausdinti informacijas iš užsienio spaudos. Vokiečių spaudai neleidiama kritikuoti okupacinių įstaigų veiklos ir skelbti fašistinių idėjų.

- Londonas. Per vokiečių savivaldybių rinkimus britų zonoje CDU gavo 40 %, SPD - 37 % ir KPD - 8 % balsų. Danijos pasienio miestuose beveik visi balsai atiteko danų sąjūdžio sąrašams. Prancūzų zonoje CDU surinko 55 %, SPD - 25 % ir KPD - 8 % balsų.

- Londonas. Netrukus Bevinas numato kviesti Rūmuose padaryti pareiškimą Dardanėlių klausimu.

- Frankfurtas. Amerikiečių ir britų zonos pasirašė bendrą prekybos sutartį su Šveicarija.

- Londonas. Britų vyriausybė svarsto Graikijos prašymą dėl teikimo ginklų. Ta proga buvo pareikšta, kad jau praėjusiais metais britai yra suteikę Graikijai ginklų už 11 mil. svarų. Ateityje ginklų galės būti pateikti tik reguliariai kariuomenei apginkluoti, nes padėtis Graikijoje esanti žymiai pablogėjusi.

- Bernas. Šveicarijos vyriausybė atsisakė nuo karo lėktuvų gamybos savo krašte. Ateityje ji karo lėktuvus pirsianti Anglijoje.

- Londonas. D. Britanijos vyriausybė atmeta ūkines sankcijas prieš Franko režimą. Tokios sankcijos daugiau pakenktų pačiai ispanų tautai negu Franko režimui.

- Paryžius. Pietų Afrikos m. ipirm. Smuts, baigęs pasikalbėjimus su Olandijos ir Belgijos vyriausybėmis, sugrįžo į Paryžių.

- Londonas. Britų zonos savivaldybių rinkimuose iki šiol turimais dešiniais CDU gavo 3270 vietų, SPD - 2.200, komunistai - 118 vietų. Prancūzų zonoje CDU gavo 1.040, SPD - 404, komunistai - 90 vietų.

- Londonas. Surasti sovietų rusų 1939 metais sudarytų dokumentų tekstai.

- Romė. Iš Vatikano pranešama, kad visi katalikai pareigūnai, kurie dalyvavo byloje prieš Kroatijos arkivyskupą, yra ekskomunikuoti. Dar nėra aišku, ar ir Tito yra ekskomunikuotas, nes nežinoma, ar jis kada nors priklausė katalikų bažnyčiai.

- Ankara. Čia kilęs gaisras su naikino mieste susisiekimo priemonių depo. Turkijos sostinė pasiliko be susisiekimo.

- Paryžius. Bevinas pastangomis britų laivas „Aquitania“ paskirtas ministrų pasitarimams vykstant į Sąj. Tautų pilnatinę susižiavimą. Juo drauge vyks ir Bevinas. Tik Molotovas numato plaukti laivu „Queen Elizabeth“. Kaip pranešama Taikos Kongresas Paryžiuje jau sunaudojęs 50 tonų paporio.

- Londonas. D. Britanija ir Prancūzija panaikino vizas įvažiuoti ir išvažiuoti savo kraštų piliečiams.

- Londonas. Britų ministras okupuotiems kraštams Hyndas, Paryžiuje pasikalbėjęs su Bevinu, grįžo į Londoną.

- Naujorkas. Pagal Sąj. Tautų chartą numatyta tarptautinė kariuomenė taikai saugoti. Iki šiol ji nebuvo sudaryta, nes nepavyko susitarti su sovietais. Sovietai nesutinka skirti tam tikro kariuomenės kontingento, iki nebus nustatyta, kuriems tikslams ta kariuomenė bus panaudota.

- Neapolis. Amerikiečiai yra nusistatę Neapolyje įsirengti bazę savo karo laivynui. Neapolio prekybos Rūmai pareiškė protestą prieš tai, nes jie bijo, kad tada Neapolio uostas nustos prekybinės reikšmės.